

Abonnement pour un an
250 piastres

Adresse :

Idjtihad Constantinople

Téléph: St, 865

XIXème ANNÉE

1 Mars 1924 — No 163

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]
داخل ایچون ۲ ، خارج ایچون
۲ بچق ایرادر .

ادارہ خانہ سی

جفال اوغلندہ « اجتهاد ٹہوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

اون طقوزنجی سنہ

نومرو ۱۶۳ - ۱ مارت ۱۹۲۴

صنعتك عامی عربی می ؟ [°]

۳

مدنیت زمره لری در . ملتار ایسه عرقلر کبی « عضوی وحدتار » اولمایوب « معنوی وحدتار » در . چونکه ایچریلرنده مختلف عرق نمونه لری احتوا ایدرلر . وبوکا رنغاروخی روحدت تشکیل ایدرلر . خلاصه عرق نظریه سی کبی بو نظریه ده چوروکدر . صنعتك تنوعی عرق کبی عضوی مبدألرله ایضاح ایدیلهمز .

دارالفنون مدرسلرندن

اسماعیل صفی

مستر ماقدونالد

Mr. R. Mac Donald

ك

اجتماعی فکری

بر قاج « فقه نبوی انکتره حکومتك رئیس اولان میستر ماقدونالد کچن تشرین ثانی آئنده استانبول کاشیدی . عمله فرقه سی ، شرق محفاده ، شرفه بر ضیاءت و پرمشیدی . بوضیافتده ایراد ایتدیکی لطق دن هم فقه لری سچمش صافلامشرق بونلری بوکون اجتهاد قائلرینه عرض ایدیورز دفتله اوقومایه وملاحظه اولونمایه لایقدر . (اجتهاد) ک سنه لردن بری اطرانده چالشیذینی محود ویا مدیر فکدرلرله باخصوص صالح جهاز عابسیله بیوک قرابتلر عرض ایدن بو لطقك تمامی ۲۰ تشرین اول ۱۹۲۳ تاریخی یومی غزنه لرده بولور-کیز :

هرملتك کندی احتیاجلری وعغنه لری دائره سنده ، کندی دهاسیله مقداراتی سرپیستجه اداره ایتهمه سینه طرفدارم ...

هر ملت آیری آیری ایشنی کورور ، فقط هپسی بردن انسانیت ایچون چالیشر . بعضیلری سزمسلمانسکیز ، بز خرستیائز دیرلر ، آراده درین بر اختلاف ، بر خندك بولوندیغنی سویلرلر . اهل صلیب کونلرینك عودت ایتهمه سنی ، چناق قلعه دن کچیلهمه سنی ، استانبولك آلمانسی ایسترلر . بویله دوشونجه لر ماضینك فنا کونلرینه طأندر . هر بریمز الله همزه کندی وجدانمزه کوره عبادت ایتلی یز . بر بریمزك قناعتلرینه حرمت کوسترملی یز . انسانیت مساعیسنده برلشملی در . انسانیت بر عرق ویا صنف حرکتی دکدر . سز ، بز دنیا یوزنده موجود بوتون ملتار برلشیلیرز . مشترک غایه ایچون مشترک مساعی صرف ایدمیلیرز ...

بونظریه یه کوره صنعت ، آتوغرافیا ئی محیطك زاده سی در یعنی صنعت اثرینك رنک لری ، شک لری ، بعد لری ، حس لری وهیجانلری ویرن بر قومك روحی در . قومك بر روحی واردر . یونان روحی ، تورک روحی ... کبی . ایشته صنعت اثرینك بوتون خصوصیتی ، بوتون اصلیتی وجوده کترین بوروحك کندیلی در . بناء علیه صنعتلری آکلامق ایچون قوملری آکلامق ، قوملری آکلامق ایچون ده اونلرک روحی آکلامق لازمدر . مثلاً هند صنعتی ، هند روحك افاده سی در . هند صنعتنده کی آغراق واحتشام هند روحك وصف لری در . یونان قدیم صنعتنده کی وضوح ، قطعیت ومنطق ایسه یونان قدیم روحك بر افاده سی در . بردن بره پك معقول ومونس کورونن بونظریه هر حالده قابل مدافعه دبل در . چونکه « قومك روحی » دینیلن موجودی عضوی وعضوی تکامله تابع بر حقیقت فرض ایدیور . بواعتبار ایله دنیاده نه قدار قوم وقومیت وارسه اوقدار صنعت اولمق لازم کله جکدر . صنعتك تحول وتکاملنده کی بوتون اسراری ، قوم روحی دینیلن وقافا طاسی ، دماغ ... ایله تعریف وتثبیت ایدمك ایسته نیلن براستناد کاهده آرامق لازم کله جکدر . ینه بونظریه یه کوره صنعته مستعد وغیر مستعد قوملرده اولاجق صنعتی عرقه ربط ایدن بونظریه ك بوکون علمی قیمتی یوقدر . زیرا عریقات متخصصلرینك ده اثبات ایتدکاری وجهله بوکون صاف عرق موجود دکدر . انسانلر آراسنده وقوعه کلن دورلو اختلاطلر عرقلرک صافیتی بوزمش ، هر قومی زمره ، کندی ایچنه مختلف عرقلره منسوب انمود لری آلمش در . ملتار کیتدکجه عرق خلیطه لری حالی آلمش در . بناء علیه صنعت نوعیله قافاطاسی ، قان ، ین آراسنده مناسبت آرامه ك بوکون علمی قیمتی یوقدر . دیگر جهتدن عرق ، ثابت بر موجود اولسایدی وصنعتله عرقلره تقابل ایتسه ییدی عرقلرک تقسیماتنه مقابل صنعت نوعلری بولونمق لازم کلیردی . حال بوکه بوکون صنعت تنوعلری وجوده کترین آنحق ملتار وملتارک تشکیل ایتدیکی

بو کونلرده استانبولده بولونديغيمه ممنونم . اطرافده تورك وطنداشلى وار . بو وطنداشلى نسللردن برى اولديغندن ده ازايله حردرلر . تمى ايدهرم كه حريتكنزى ترصين واستعمال ايدهرسكنز وبوندن مستفيد اولاسكنز . .

بوكونلرده يومروى رقلنج حقى بر ملتى حمايه ايدهر نو . كيا بالاكز كنمى قلعج قوتنه استياد ايتكه . قالفيسيره علمنده كي تربيه نه غايه ايتكه . سوفى اورياه بقمدر . بر ملت بالاكز حقانيت و استقامتله ، عزم و سهى ايله ايلرى كيرمه بيلير .

افراطكار فكر جريانلرينه منسوب دكل . مفرطلر بزم و كنديلرينك و قتلر بزم اضاعه ايديلورلر . مرتجعلرك ال بويوك دوستى اختلاجيلردر . فاشيزم حركتى اختلاجيلكك بر عكس العمليدر . بوكونكى مفرط مليتپورلك ده اويله در . بن هرايكى افراطه دشمن بر آدمى يومروغى دكل ، قافاسى حمايه ايدر . بر آدمى بويى ، ثقلى دكل ، سنجيه سى تميزايتديرير . بزهمزده موقراسى نك ممللرى يز . يالكز آروپا و آسياه موقراسيسنك دكل ، جهان دموقراسيسنك . انسانى مزيتلردن قوت آللى يز .

سزى مدافعه ايتدم . چونكه حقلر اولديغنى ظن ايديلوردم . (سهور) معاهده سنك علمينده ايدم بومعاهده نك بر صلح دكل ، بر حرب معاهده سى اولديغنه قائم . بز صلحك جبراً قبول ايتديرلمسنه طرفدار دكلز ، عدالت و حقانيتله ، مذاكره و مناقشه طريقيله صلحه وارلملى در .

ديانك ان ممتاز انسانى ، اور ياكى راسيالى صلحه مظهر ايدهرمك انسانلر اولامقدر . . .

كشفيات فنيه و وحدت اشيايه دوغرى تقرب « وحدت اشيا ، وحدت قواى مؤبدر »

بسيط بر ماده ظن اولنان تونكستن يكرمى بيك درجه حرارتله « ههليوم » عنصرينه اونورلى مادهيه انقلاب استدى !! تونكستن Tungsten ويا اسم ديكرله وولفرام Wolfram ۱۸۴ آتوم ثقلنده بر جسم بسيطدر . بونك عدد تامى درت كره قرق آلتيدر . اوقويان بونى نه دن

بويه تعريف ايديلورسين ؟ سؤالى اراد ايدرسه سببى قيصه جه تعريف ايديم : جزلرى آريلاميان يعنى نه حرارت و نه ده الكتريك قوتيله ونه بشقه واسطه ايله كنديسندن كنديسنك غيرى بر ماده چيقاريلاميان جسمه فن لسانجه شمدى به قدر جسم بسيط دينيوردى . مثلاً صودن ، يانان موالداً ايله ياقان مولداً الحوضه ناميله ايكي ماده تفريق ايتديكمز ايچون صويه جسم مركب ديرز ؛ فقط نه مولدالمادن و نه مولداً الحوضه دن بشقه بر ماده چيقارامازدق وبونلره آيرى آيرى بر جسم بسيط اسمنى ويرپردك ، هپ بو منوال اوزره شمدى به قدر كشف اولنان و الده ايديلن ۸۷ مادهيه مواد بسيط اسمنى ويرمش ايدك ؛ لكن بوكونه قدر غير ممكن عد اولنان بارين ممكناتدن عد اولنه بيلير ؛ حتى مشهور كيميا كر « لاووازى به » اجسام بسيطه به وسائل حاضر مزه نظراً « نسبةً بسيطاً » اسمنى ويرمكدن صاقمه مشدر ؛ چونكه اوده او عصرده اسرار طبيعى كشفه تقرب ايتكه براب حقيقت اشياى طانيقندن اوزاق ايدى . بيوك كيميا كر سير « داوى » بوندن ۱۱۲ سنه اول . « معدنلرى تغيير و تحايل و تكرار تركيب ايتكه موفقيت ، فنه فوائد عظيم تأمين ايدهر جكدرك ؛ كيميا كر ايچون مأىوسيت اوله مالى بوكون كشف اولنمى يارين « ده » نك آيينه صبر و ثباتندن عكس ايدرك ميدان علميته چيقه جقدر « ديوردى داهى اعظم (ابن سينا) بو حقيقته مواصلت ايچون پك چوق اوغراشمش و عصر لرجه خلفلرينك تنقيدينه و حتى استهزاسنه بيله اوغرامش ومالايعنى ايله اوغراشان منطقسز برسيميا كر اولقله اتهام اولنش ايدى !! لكن يكرمى سنه دنبرى حكمت ، كيميا ، رياضيات و فنون سائر بشقه بر صفحه به كيرمش ويكى چيغيرلر آجيلمش و عظيم تبدلات فكريه ايله نتيجه لنك اوزره انقلابات مادهيه و معنويه حصوله كتر مشدر . يقينده بشريت ده پك چوق انكشافات معظمه نك شاهده اوله جقدر .

ماده ، جزء لايتجزا (آتوم) دينلن و كوزله كورولمى ن اوفق پارچه چيقلردن متشكلدر . بونلر اوقدر اوفاقدرلر كه بونلرك يكرمى ميليارى برى برينه يناشديرلسه آنجق بر ميلى

كشفيات فنيه و وحدت اشيايه دوغرى تقرب « وحدت اشيا ، وحدت قواى مؤبدر »

بسيط بر ماده ظن اولنان تونكستن يكرمى بيك درجه حرارتله « ههليوم » عنصرينه اونورلى مادهيه انقلاب استدى !! تونكستن Tungsten ويا اسم ديكرله وولفرام Wolfram ۱۸۴ آتوم ثقلنده بر جسم بسيطدر . بونك عدد تامى درت كره قرق آلتيدر . اوقويان بونى نه دن